

Univerzita Karlova Praha
Pedagogická fakulta, Katedra výtvarné výchovy

Oponentský posudek diplomové práce

Vedoucí diplomové práce: Doc. ak. mal. Ivan Špirk

Oponent diplomové práce: PhDr. Martin Raudenský, Ph.D.

Autor diplomové práce: Jana Nachlingerová

Učitelství výtvarné výchovy, dvouoborové studium, Čj-Vv, prezenční studium

Název práce: Ilustrace v české knize pro děti. *Obráz zvířete*

Autorka se ve své diplomové práci pokusila ukázat různé ilustrátorské přístupy k dětské knize. Zaměřila se při tom na ilustrace zvířat. Při volbě zaměření ilustrací vycházela z blízkosti světa zvířat a světa dětí i z toho, že právě pomocí antropomorfizace zvířat lze dětem přístupně zprostředkovat různé vlastnosti, rozlišení dobra a zla i poznávat svět kolem sebe.

Práce je rozčleněna do několika částí. Má část výtvarně teoretickou, část didaktickou a část praktickou.

V nejrozsáhlejší výtvarně teoretické části autorka nejprve představuje vybrané ilustrátory dětských knih se zvířaty, kteří působili převážně v minulém století a můžeme je dnes označit jako klasiky dětské ilustrace. Věnuje pozornost jejich řazení od realistických ilustrací přes náznak, lyrismus až po paralely s dětskou kresbou. Charakteristiku provádí formou krátkých výstižných medailonů jednotlivých tvůrců. Dále věnuje kritický pohled současné produkci knih pro děti a to se zřetel na jednotlivá nakladatelství. Pokračuje pak galerií současných ilustrátorů, které opět představuje krátkými medailony i s charakteristikami jejich vybraných dětských knih.

Oceňuji vytržený výběr jednotlivých autorů včetně tvůrců nejmladší generace (Kopr, ilustrátoři), stejně tak snahu kriticky reflektovat běžnou komerční produkci určenou pro děti. Zajímavé by jistě bylo rozšířit v textu záběr srovnání autorských přístupů také v mezinárodním kontextu (jediná zahraniční autorka Sara Fanelli se objevuje pouze jako inspirační materiál v rámci didaktické části). Celá část je přehledná, autorka se zaměřila na podstatné stránky a také výběr ukázkových ilustrací je zdařilý.

Část didaktickou tvoří celkem pět rozpracovaných námětů pro práci s dětmi a jeden projekt, které autorka také realizovala na ZUŠ v Biskupské ulici. Jde o náměty tematicky zaměřené na zvíře, projekt se týká očí zvířete. Vlastní reflexe z praxe a skromné ukázky výtvarných prací dětí potvrzují úspěšnost vyučování.

Výtvarnou část práce představuje série autorských leporel. Leporelo je vhodně zvolená forma jak pro samu realizaci, tak i vzhledem k námětům v didaktické části práce. Autorka zde tematizuje zvířata ve výrazné stylizaci odkazující k lekcím z moderní ilustrace (inspirace dětským výtvarným projevem, důraz na výraznou barevnost s akcentem detailu barvy tkalounů, využití kontrastu). Sympaticky působí princip kruhových výseků tvořících aktivační prvek a posouvající svazek do polohy knižního objektu.

Navrhuji, aby při obhajobě diplomantka osvětlila:

1. Podle jakých kritérií volila ilustrátory pro svůj výběr?
2. Jaké aspekty podle autorky charakterizují podobu aktuální scény ilustrace (pokusit se i o výběrové srovnání v mezinárodním měřítku)?
3. Jaké možnosti nabízí forma leporela pro didaktické náměty?

Klasifikace: výborně

30. 12. 2010

PhDr. Martin Raudenský, Ph. D.

